

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvántartásai és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 30 fill.

Hirdetések elfogadhatnák:
Budapestben: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében Schalek H., Dukas M., Oppelk A. Általános Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyitlító petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Társadalmunk.

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő forrong benne az öserő, s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégzett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmeneti állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak; az egyik leülepszik a fenékre, a másik csomósodva uszkal a folyadékokban, a harmadik réteg a felszínre csap fel s ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, mely ki-kicsap az üst széléin s mint gőz keresi a távolságokat . . .

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincs olyan tagolt állapotban a nemzetiség, sehol a világon annyi balfelfogás. Annyi előítélet, annyi túrelmentlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majdnem olyan színe van a dolgoknak nálunk, mint a visszafelé haladónak a középkor századaiban; mintha nem is halottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martíroktól szentté avatott tanairól.

Az ősnemes csak lóhátról beszél a köznemesrel, ez meg csak kis újítást nyújtja az ujonnan nemesített polgárnak. Emaz pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele. A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, a ki viszont talál egy nálánál még alacsonyabban álló népreteget, melylyel fölénység éreztesse.

Ez a létra aztán másképp alakul, a mint vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot képezik a hágsó fokozatait, a melyen az emberek kapaszkodnak vagy lebzselnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzé a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyoni polgártársait lenézzé, s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben születésék, a melyben él, azért az egyik vallásfelekezet nyilvánosan lesajnálja a másikat s meggunyolja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomorúságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

A míg nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom; a míg az osztályok egymással csak ujhegyel érintkeznek s üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkatlemét, addig nem fog eloszlani az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja s valósággal porba sújta a haladás iránt való vágyat.

Ha a karriérhez manapság elegendő egy czimmerrelhimzett zsebkendő, vagy arany szegélyű cvikker, akkor minek csodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció és önérzet háttérbe szorulásán. A hatalmas tudós, a kit a nemzeti géniusz nemzedékek átalakítására predesztinált, létre fog állani a tudós szerénységével, mihelyt a köztéren egy cifra, üres és leha uracska kell özszeülköznie.

A tehetség, az erő sohasem állhat az akarnokság mellé, mert kerüli az összeha-

sonlítást, mely úgy lehet, külsőleg a hátrányára üthet ki. Egy ur, a kit letöltő talpig a borbély, a szabó meg a szuster jó izlése állított a terem közepére. a fölületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek, ahhoz a zsenialis emberhez képest, aki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és a frizurájára.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakkendőt tünteti ki, azaz szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességbe s az ember értékét képező tehetségekre.

Ezert van aztán, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkeznek senki, üres pusztába kiállunk, mert a nemzetet éppen azok nem képezik, nem képviselik erőteljesen, a kik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változnia rövid időn.

Azt hiszszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben most folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz mely a benne forrongó folyadékok egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi s kidobja magából a salakot, a felszínén uszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, s együltérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvenni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdon ellentálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

TÁRCZA.

A boldogság problémájához.

(Eszmé, elmélkedések és reflexiók.)

III.

Már Szokrates és Arisztoteles óta azt hiszi a világ, érteni és tudni az a világboldogság. Igaz ugyan, hogy a haladás lendítő kereké, az élet értékének fokozása a tudás, de vajjon megváltoztatja-e lényegesen az élet tartalmát, megteremti-e az — ideális, a boldog életet? Nem főzömbös-e a boldogságra akár gyalok járunk, akár gőzkocsin? akár fagygyertya mellett virasztunk, akár villamos lámpák mellett olvasunk? akár falusi takács, vagy birmighami gyárak szövik ingeinket? Váltakozt-e az ember, mióta nem hiszi, hogy a forrásokban nymphek laknak s mióta tudja, hogy a víz nem elem, hanem hidrogén és oxigén egyesülése? Van-e befolyása a tudásnak az élet tartalmára, értelmére, boldogságára? A korszellem azt hiszi, hogy igen. A tudomány tudni akar s az élet elsorvad, örömtelen s szegényes lesz, a világnak szétszedett dirib-darabjai száraz mechanizmussá változnak. Póréra vetkőzteti ezt a szép világot, lehuza az anyag gályapadjára; chemiát, fi-

zikát, technikát, nemzetgazdaságtant ad a gazdag, szép világnak. Elvonásokat alkot és az elvonásokkal — konkretizálja s megöli a szép, a — tartalmas, a gazdag, valóságos — életet. És megjósolja a világ megdermedést. — Megdermeda világ, — megalszik a fehéryne, — megfagy a — víz, sarkvidék lesz a szép földből s akkor mi is megszűnünk.

Jön a filozofia. És pessimizmussal felel. Fintor és undor a másik oldalom. Élvezetet hirdet? De mit adhat? Az Auerbach pinczjét, a Byron, Paul Verlaine absztympoharait? Mik ezek a boldogság? A mély életszomorúság festett lárvái. Hisz mindez opium és mámor. Menjetek velök a chinai koresnkába, a törtélet szellem halhatatlanságának temploma körül ne ólalkodjatok vele. Élvezni akarunk de nem opiumot. Teleszivjuk lelkünket örömmel, de nem mámorral. Lelkünk ne legyen ittas az absztintól, hanem az Isten ihletésétől!

Tolstoi s a mysticizmus a bensőnre utal. Bennünk vannak összes ideáljaink. De mi lesz akkor az ideálokból? Hazugságok, mint Ibsen Vadkacsáiban mondják. Herosi képzetek, illuziók. De legyetek erősek, Uebermenschek . . . mondja Nietzsche, barbárok is kegyetlenek, önzök és részvétlenek . . . Szegény európai ember! Miért nem születettél khaldaeusnak, miért nem hindu kintem-platornak? minek jöttél Európába, a nagy, türelmes, csendes Aziának e geografiai foszlányára,

hogy itt láz gyötörje az agyvelődet s öntudatod kinodra ébredjen! Teremtettél ideálokat, melyek gyötrelmeidet nem enyhítik.

Élet ez a mi evangeliunkunk is. Nem elég az idealizmus, nem elég Voltaire tanácsa: »éljünk s ne okoskodjunk! El kell fogadni az életet teljtartalmában. Értelmese és ideálisták legyünk egy személyben. Az ideálok siron túl érvényesülnek. Ezek azon sarkok, melyek a lelket — az egész életet: ösztöneinket, vágyainkat kitöltik.

Figyeld meg csak Dante tisztulási útját. Nem Wagner Tannhäuserjének komor és fájdalmas utján halad; nem Buddha erőszakos és önző megsemmisülésre való ösvényét követi; nem Schopenhauer pessimizmusa a vezérlő csillag; nem Schopenhauer pessimizmusa a vezérlő csillag; Isten félelméből és szeretetéből indul ki tisztulási útja és egyenes, biztos irányban halad Istenhez, a boldogság tengeréhez. Dante a szívbe, a bensőbe helyezi a boldogságot, abba a tiszta szívbe, melyben Isten lakik.

A sir az örök élet határmegegyése: a földi és az égi lét egy áram, egyetlen egységes áramlat. Isten nagy művében nem lehet minden csupa kezdet, kísérlet s vázlat. Nem lehet tökéletlen, be nem végzett. Nem lehet hangverseny, melyben csupán az előjátékot halljuk, dráma mely otrombában folyik és borzalomban leli végét. Ez lehetetlen!

(Folytatása következik.)

Kozáry Gyula.

dés után Duzsnakon, a Vizlendvayek birtokában következett be. A nő erőnyeiért általánosan becsült urasszony szívjóságának melegét nemcsak övé érezték, hanem mindazok, kiknek alkalmuk volt közelébe juthatni. Példaképe volt a magyar gazdasszonyoknak és mint ilyen, bálványa volt a szegényeknek és gazdagoknak egyaránt. A boldogultban, kinek temetése a megye közönségének általános résztvétele mellett f. hó 5-én kedden délután 3 órakor volt Duzsnakon, Vizlendvay Sándor duzsnaki birtokos édes anyát, Csértán Károly vármegyénk alispánja pedig nővérét gyászolja.

— **Muraköz apostola és szegény emberek pénze.** Varazsdról azt jelentik a »Drau«-nak hogy »dr. Magdics odaváló ügyvéd a múlt évi zagoriai zavargások áldozatai számára Amerikából érkezett gyűjtött pénzek legnagyobb részét nem juttatta mind ez ideig rendeltetésük helyére s azok egy részét honorárium fejében politikai perekben elváltat védelemért magának tartotta meg. Magdics összesen 5000 koronát kapott. A sajtó most nyilvános számadásra szólítja fel, a mely alól Magdics azonban ki akarja magát vonni. Az eset annál nagyobb feltűnést kelt, mert Magdics az ellenzék vezetője és nagy hazafinak mutatja magát. Nálunk Muraközben pedig azért kelt nagy fellünnést ez a hír, mert Magdics ügyvéd úr a Naša Pravica-nak, a magyarfaló varazsdi lapnak a szerkesztője, a ki lapját abból a czélból indította meg, hogy a muraközi népet az ő magyar hazafias érzéséből kiforgassa s az ultra horvát eszmék czéjaira meggyerje.

— **A Trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. márczius hó 18-án tartott 72-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1903. év mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. decz. 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 656.787.581 kor. és 31 fill. tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28.731.705 korona 08 fillerre ruhtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14.002.386 kor. 03 fill. lérrel 174.192.235 kor. 16 fillerre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés és lopás elleni és tükör-üveg-biztosítást a díjbevétel 12.989.614.539 kor. biztosítási összeg után 21.276.945 kor. 70 fill. volt, mi-ből 8.716.810 kor. 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12.560.135 kor. 33 fillerre ruholt, mely összegből 8.669.907 kor. 26 fill. mind díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitették át. A jövő években esedékessé való díjkötelezvények összege 86.523.237 kor. 41 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.720.916 kor. 60 fillért, mely viszontbiztosítások levonása után 1.161.348 kor. 49 fillerre ruholt. Károkért a társaság 1903-ban 26.668.093 kor. fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítások óta károk fejében 768.682.165 kor. és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. A nyereség tartalékok közül melyek összesen 23.505.036 95 fillére ruhnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereség tartalék, mely 5.250.000 kor. tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely a 3.729.624 kor. 17 fillér külön tartalékkal együtt 16.778.952 kor. 01 fillerre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és a 378.042 kor. 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 938.042 kor. 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az é-

letbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlíse. A társaság összes tartalékjai és alapjai melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei ártalások folytán 208.632.919 kor. 73 fillérről 227.329.923 kor. 23 fillerre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 35.297.680 kor. 66 fill. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 19.464.641 kor. 25 fill. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 723.807 kor. 13 fill. 4. Értékpapírok 157.833.474 kor. 11 fill. 5. Tárzaváltók 1.008.628 kor. 72 fill. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350.000 kor. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 5.651.691 kor. 38 fill. összesen 227.329.923 kor. 25 Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

A trachoma szembetegségről.

Mi a trachoma.

A trachoma veszedelmes szembetegség, mely rendesen úgy kezdődik, mint más ártatlan szemgyulladás: könnyezéssel, viszketéssel, reggeli csipázással s a szemek beragadásával. Mások a betegség kezdetén még ennyi bajt sem okoz, hanem alattomosan, fájdalom nélkül félszki be magát a szemhéj belésébe. Az orvos ilyenkor már felismeri és éppen ilyenkor lehet a bajt leggyorsabban meg is gyógyítani. Később a betegség megtámadja a látást is, mert amint mondaní szokás, hályoggal borítja be a szem világot. Hozzáértő orvos még ilyenkor is megmentheti a látást, de aki addig vár a gyógyítással, a míg a betegség a szemhéjat is elgörbíti, a szem világot elpusztítja s a szemet kiszáritja: annak a baján senki sem tud segíteni s menthetetlenül megvakul.

Hogyan kapja meg az ember a trachomát.

A trachoma ragadós betegség, de nem olyan, hogy messziről is meg lehessen kapni a betegtől, hanem csak úgy, hogy ha a beteg szemcipája, genyedsége, az egészséges ember szemébe jut. Ez pedig legkönnyebben úgy történik, hogy ha az egészséges szemü a beteg szemü ember törülközőjét, mosdótálját, ágyruháját használja. De ha a szem nagyon genyedséges, a piszkos ember öszekeni még a kilincset is és ha most az egészséges ember kezével megfogja s azután a szemét megdörzsöli, úgy is elkaphatja.

Hogyan védjük meg magunkat a trachoma ellen?

Mindenféle betegségtől legjobban óvakodhatik az ember a tisztasággal. Különösen a hol sok trachomás van, a kezünket sokszor mossuk meg jó sok vízben szapannal s ne dörzsölgessük mosatlan kézzel a szemünket.

2. Ne használjunk mással közös törülközőt, ágyruhát!

3. Ha a lakásunkba befogadunk lakót, cselédet, tanuló, ügyelünk reá, nincs-e szembaja, s ha gyanus, vizsgálassuk meg a szemét orvossal!

4. Ha pedig valaki mégis megkapja a betegséget, az gyógyítása a szemét türelmesen, mert a baj gyógyítható. De nem ám egy két hét alatt, hanem sok hónapig ellart, míg a szembaja elmúlik.

De még azontul is utána kell nézni

néha, mert különben könnyen kiujul. Eleinte úgy is lehet gyógyítani, hogy a beteg betenkit 2—4 szer eljár az orvoshoz, de ha a baj már a szem világot is megtámadta, sokszor már csak a kórházban lehet gyógyítani.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsfáink csekély termés hozzásának oka.

Földmívelési kormányunk évek óta megtesz mindent, hogy az ország gyümölcsfa állományát megszorítsa s annyi gyümölcsfa van ma már az országban tényleg kiültetve, hogy csak azok termését kell fokozni és biztosítani, hogy gyümölcsstermelésünk jól fejlődővé váljék. Ezt azonban eddig szokásos trágyázási eljárásunkkal elérni nem fogjuk, mert e tekintetben szokásos eljárásunk nincs, menyiben gyümölcsfáinkat trágyázni nem szoktuk, pedig semmiből azok sem produkálhatnak semmit, s ha egyszer kiülték azt a talajt, a melybe bele vannak ültetve, többé gyümölcsöt teremni nem fognak. Nem trágyáza pedig a mi gazdaközönségünk a gyümölcsfákat azért, mert compost készíttéssel nem szeret foglalkozni, az istállótrágyát pedig sajnálja a gyümölcsötől, de legtöbbször nem is rendelkezik elegendő mennyiséggel. Külföldön is ez az oka annak, hogy a gyümölcsösök trágyázására mindig kiterjedtebben kezdik a műtrágyákat használni, a mely eljárás mindig czélszerűnek s valóban hasznosnak bizonyult. A külföldi tapasztalatok szerint legczélszerűbb a műtrágyát a gyümölcsös egész talajára kiszórni, aláásni s a talajon valami kerti növényt vagy burgonyát termesztetni. Az ilyen közöltes termelésnek az az előnye, hogy a talaj eke, kapa vagy ásó segítségével ismetlen meglazítatik az esővíz, napsugár, fagy jobban behatol, r.ire a fák valóssággal felujulnak s rendkívül bőtermésnek indulnak. Ezenesetben természetesen egész erősen kell trágyázni, hogy a közöltes növény mellett a fáknek is elegendő tápláló anyag jusson, a mit egyedül istállótrágya alkalmazásával elérni nem lehet.

A gyümölcsfák műtrágyázásával különösen Németországban értek el rendkívüli kedvező eredményeket. Legutóbb Wagner közölte erre vonatkozólag kísérleti eredményeit. 11 éves megfáit trágyázta 2800 gramm kainittal, 1512 gramm szuperfoszfáttal és 665 gramm salétrommal. A trágyázott fák termtek darabonként 730 kg. meggyet, a trágyázatlanokkal szemben, melyek 29 kgrt. termeltek. 22 éves renet-almafáit trágyázta 500 gramm klorokáliummal, 1030 gramm szuperfoszfáttal és 900 gramm kainittal; a trágyázottaknak természetlaga volt 1262 kg. alma, a nem trágyázottaké 343 kg. Kasseli renet almájait trágyázta 1050 kg. gramm klorokáliummal 2275 gramm szuperfoszfáttal és 1365 gramm chilaléttrommá. A trágyázott fák adtak darabonként 5050 kg. almát, a nemtrágyázottak 1365 kgrt.

Ez adatok tehát kézzel foghatóvá teszik, hogy a műtrágyák segítségével egyszerűen, olcsón óriási módon lehet a gyümölcsfák termését fokozni, a mi nagyon is indokolltá tenné, hogy gyümölcsöseinkben a műtrágyaféléket az eddiginél kiterjedtebben alkalmazzuk.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Sve pošiljke se tiču zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
ime, Margita Jožefa urednika
Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova,
kam se predplate i obznane
pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe
i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Odkupitelj Medjimurja.

Ove dneve sam čista iz nenada došiel do jedne knjižice, pod »Kako je našoj hrvatskoj braći u Medjimurju« naslovom. Napisal nju je »Rodoljub iz Hrvatske.«

Kak sam prečital to knjižicu, odmah mi je na pamet došiel on evangelium, koj piše od jednoga gospodara, koj je čistu pšenicu posejal na svoju zemlju i veselo je čakal žetvu, kada bu doli pobral sad svojega truda. Nego kak se začudi, kada vidi, da on, koj je čisto seme posejal na zemlji, ve za tepenu pšenicu žnje! Odkud ov kukolj? — misli vu sebi. Tomu nišči drugi nemre biti zrok, kak njegov neprijatelj, koj je skrivce kukoljja posejal med njegovu pšenicu. Zatim zapove, da se kukolj ima vun zebirati i na oženj hititi.

Takove prijatelje, koji kukoljja sejaju med čistu pšenicu, imamo mi medjimurci — žali Bože — vu susednom varašu, Varaždinu — čast, poštenje iznimki. Tam se našel jeden veliki prijatelj naš, koj s tužnim srdčiem zdiha nad medjimurci; suze toči nad propastjom siromaškoga Medjimurja, kada vidi, da se pri nas Štefeki neimenuju za Štefeka, nego za Istvane; nadalje da mesto »Kooš Ivan, stolar« — »Kósz János, asztales« stoji na tabli. I te nesrečen Posavec Gregor, kovač je neveren postal svojemu imenu, ar mesto, da sebe za Gregora imenuje, napiše i on na tablu: »Poszavec Gergely, kovács.« A nazadnje izpelja iz po-

vestnice, da su magjari to reč »kovács« vkrali od horvatov, kajti su magjarski »kovács« ipo horvatskim »kovač« zove. Oh, vi nečerni magjari, kaj ste se vu to povdali, da idete horvatom reči krasť! To je ipak špot za vas, da ste za svoje kovače ne mogli drugo ime najti! Morti bi leži potkove skovali, da nej imeli na sebi vkradeno ime. I vi nesrečni krčmari neznate zakaj vam tak hudo idu krčme? da bi vi na stenu svoje krčme ovak napisali: »Gostiona k zelenomu pavuku«, bi kam više vina stočili, kak da s bedastom glavom date načarati: »Korcsma a zöld pókhöz.« Ar reč »korcsma« i to je zelo od horvatov, zvu »o« slove, koju su magjari hotonce nutri vtegnuli, da se tak hitro nebu poznalo, da je i ta reč vkradena. A još k tomu se na tuliko spozabite, da idete čez leto dvaput-triput na Horvatsku s praznimi lagvi vino kupuvat, da bi si mogli premisliti, da magjarski penezi smrdiju gosponu »Rodoljuba.« Kaj ga idete s tim ban-tuivat? I vi asztalesi i ácsi — (i to je brvno vu oku gospona Rodoljuba, ako se tišlar za asztalesa, a cimberman za ács — a imenuje) kčemu hočite Varaždin deske i grede kupuvat, de dobro znate, da se to nevidi gosp. Rodoljuba? Kčemu rivate pod silom gorickim gazdom vu Sv. Ivan zelena, i varaždinskim trgovcom svoje peneze, de vam je poznato, da svaki filler, kojega ste na magjarskoj zemlji priskrbeli na srdčeni krč gene gosp. Rodoljuba?

Oh, oh, gospon Rodoljub, ali mi je žal, da vam nemrem zahvaliti za vaš trud, da se

tak otčinski brinite za naš siromaške medjimurce! Srce mi se kala, kada gledim zapuščenost mojih rodjakov, koji mesto, da se buniju proti magjarskoj gospodi poradi »István, Gergely, kovács, asztales, korcsma« rečih, idu lepo, mirno kak ovce, marljivo kak čmele na svoju zemljicu i tam rovaju, kopažu s pljugom, motikom, da si pridelažu svoj svakdašnji kruh, za kojega dobro znaju, da njim ga magjarska zemlja podaje. Vnoga kaplja krvi se morala protejati za svaku grudicu, vnoga magjarskih vitezov je moralo svoj život alduvati, dok su do toga došli, da se i ovaj mali komad za magjarsku ime-nuje, pod Bogom i pred ljudmi. Tak onda komu je sladek on kruh, kojega mu s magjarskom krvju predobljena zemlja podaje, mora mu biti sladka i ona domovina, koja se čez jezero let Magjarski orsag zove. Ne silimo mi niti jeduoga medjimurca, da se mora magjarski jezik navčiti, sam dojde prosit, da mu decu podučavamo vu magjarskom jeziku, i još naskara, ako mu dete vu tom jeziku slabo napreduje. A komu služi to najviše na hasen, kak njemu? Kulik i kuliko siroma kovje pomogel magjarski jezik do kruha, budi makar kak gud mala služ-bica, dočim prez toga bi s krvavimi žulji i s teškim znojom došel do svake drobtinice, s kojum hraui sebe i decu. Jako malo se brini za to, jeli ga onda za Istvana ili za Pištu zoveju, samo da on ima kruh v kišti. Bès po Štefeku! Či ga druga nevolja netere stim si najmenje tere glavu. A kaj se poljodelavcov tiče, i oni su zadovoljni, ako si

Z A B A V A.

Cesarova štampigljia.

Pred vrati cesarskoga parka »Schonbrunn« je stal jeden čoviek. On je svojega visokoga crnoga škrjljaka snel iz glave, te je puhajuć rubcem si plešivu glavu brisal. »Ala, je ručel« — mrmal je pri tom — »časa mrzle pive nebi škodila« — zatim se natrag pokrije — . . . ah, čekajmo do Gaudenzdorfa, tam nam već telec natoči.»

Polag njega je stal jeden osamgodišnji dečarec, koj se je podjednom plakal. Stari se na jedan krat zlovolan obrne k dečarcu. »Ali sad pak se već jedan krat prestani cmizdriti« — zdere se na njega — »još od svetlog Vida pod jednom se cmizdri. Kaj nemre biti, nemre biti!« — Stin lupi batinom o zemlju i okrene u park nutar a dečec za njim.

Kad su išli mučec jedan kraj drugoga Kad su došli od prilike do sredine parka, sreli su jednoga staroga gospona, koj ponešto pognut se je na palicu upiral. On je bil u čistu kradjansko odielec a na glavi je imal visoki beli škrjljak te je izgledal, kak

dobro stojeći gradjanin (purgar). Pak pošto se je taj g.spodin na jednu klup u parku sel, na koju je medjutim prije svoj žepni rubac pšestrl, dobil je i gospon Seifenberger volju za sedeti, pak se je svojim dečecom približil istoj klupi i uljudnim »s dopušćenjem!« se je široko razprostranil na kupi. Prije već sedeći gospon mu jo prijazno glavom kimnul, malo se dalje pram kraju klupi potegnul, te si je dečeca dobro poglednul.

»Kaj se taj dečec plače?« — zapita za nieko vrieme.

»Ah, moj Bože« — veli Seifenberger, dočim se odkrije te si znoj štela rubcem pobriše — »pak se izbilja još plače. Naj odproste, da sam tak slobodan, ali taj dečko je kak ča je malo zašinjien, moraju znati. Još od svetlog Vida simo iduć se podjedno cmizdri.«

»No, od onud pak do sim bi već mogel gotov biti, to je ravnič istina« — veli gospon — »ali ja sam pital za kaj se plače?«

»Na službu, na službu! To je posve jednostavno« — odgovori gospon Seifenberger — »svojega kuma za firmu je zgubil.«

»A ja sam se već tak jako na to veselil,« — pridoda dečec.

»To pak se je ovak dogodilo« — pripovieda dalje gospon Seifenberger »rečeni firminski kum, moraju znati, bi mu imal biti Fellner, vrllar, mozbit imaju čast ga poznati?«

»A, nemam čast« — odgovori stari gospodin.

»Škoda, da ga nisu poznali« — nadaljiva Seifenberger — »to njim je bil riedkog poštenja čoviek, moraju znati, pak je onda umrl a i pokopan je već, za istinu, mozbit su čuli o tom?«

»Neznam, nisam nikaj čul.« — odgovori opet stari gospodin.

»Aha! valjda nisu od ovud? Su valjda doputovali?« — Onda dakako! Ali drugač bi ga bili morali poznati, Fellnerai em ga ja svaki poznal. od nočnog stražara pak sve do cesara. Za stanovito. No, ali, da njim dalje povedam, a to njim je bil za mojega Franceka odredjeni kum za firmu, i to jeden zmehki, koj bi ga bil u to ime pošteno nadaril. Moreju si anda misliti, kak se je to moglo mojega Franceka neugodno dojmiti.»

Stari gospodin je to sve kimajuć glavom i na čase posmiehavajuć se polušal,

svakdašnji kruh predelaju i barem tuliko prigospodariju, da imaju z česa naplačke zvršiti, a v jeziku je nišči nebanuje. Slobodno zove Peter Ferenca za Franca, ili Ferkeca, Ferko Petra za Pero ili Péter, to njim nišči nekrati. Lajos bu i od sedoh v Medjimurju Lajos ili Lajči, Vencek ostane Vinček, Jožef pak Jožek i nigdar se nedu zvali ovi za Ludovit, Venceslav — i Josipa. Prava poleščica, jedina pomoč bi to bila našemu puku, da ga moči bilo mentuvati od porcije (niti tu neveliju «porez» ili «dača») a to pak i sam gospon Rodoljub previdi, da to nemre biti. Makar olide naš medjumurec v Hrvatsku ili Šlavoniju niti tam ga nemre gosp. Rodoljub osloboditi, da neplača porciju, s tom razlikom, da tam veliju: «Plati i šutil!» — a pri nas pak: Fízzess és hallgass! — Vu tim smo svi jednaki: kak magjari, tak horvati.

K čemu onda smutnju delati med narodom? K čemu buniti one, koji mirovno očuju živetj? Ako je što vreden, da ga pripodimo k neprijatelju, koj je med čistu pšenicu kukolja sejal, tak za takvoga slobodno, bez greha rečem, da je je. Koj nema drugoga posla, kaj se ide vtikal v ljudske posle, on zasluži, da ga sprevidiju kak Kristuš kufare, koji su z cirkve burdilnicu načini. Tak gosp. Rodoljubu bi se lepše vidlo, da bi mogel med našim pukom malu bunu načiniti: da budu išli v cuge kamenje hitat, marofe vužigat, nad žandare s kosami klamoterit, kak se to nezdavnja v Hrvatskom pripečalo. A kakov je konec takvomu poslu? — bunitelji, koji su z početka s punim grlom kričali: ljudi, nebojte se nikoga, samo po njem! — nazadnje, gda čutiju, da je guzice sve bolje i bolje tiščiju, svoje repe potegneju, a siromaskoga muža vu rešt porineju. Zatim dojde «globe.» Ki 50, ki 100 korun štrofa dobi za svoju nepremišljenost i ako nemre platiti, onda hodi v dućin, gde buš imel dosta vremena premišljavati nad premenjnom čalarnoga sveta. Dok mirovni ljudi idu za svojim siromaštvom, tē čas ovi lučuju s kiselim obrazom nad vuzki oblok temnoga rešta, i brojiju dneve, gda dojdou opet na jasno sunce. A silje njim je v draču sēno nepokošeno, gorice neokopane, marha nepočesana, žena i deca vu najvejšoj žalosti suze točiju. Jeli je to dobro za narod, gospon Rodoljub? Premislite si.

a sada zapita: «Anda ciela stvar leži u tom, da Francek sada nema k firmanju kuma?»

«Tak je tak, moraju znati.» — odgovori Seifenberger, — «jer tko bi hotel takovoga siromaskoga dečka na firmanje voditi? Kaj ne? — Je da bi moj pokojni gospon još živel, gospodin Gentz, je, onda bi moj Francek već kuma imel a i dara dobil. Mozbit su poznali gospona Gentza?»

Stari gospodin kimne glavom, za znak, da ga je poznal.

«Ja sam bil pri njem, vani u Währingu vrtlar,» prične se Seifenberger hvaliti, — «ja sam ga dobro poznal. Bili smo si dobri prijatelji, jeli mi gospodin vieruju ili ne. Je, je, on je znal samo onak s cvancigami u žepu črinkali, moraju znati, a k tomu je bil onak visoki i prav fini gospodin, moraju znati. — I pri cesaru je bil nekoliko krat u audienciji.»

«To je istina» — veli stari gospodin — «Gentz je bil pošten čoviek i riedke krieposti i finoče gospon.»

«Baš je prije pol godine umrl.» — veli Seifenberger — «i sad svi skupa tu sedimo

A ve se k vam obraćam, dragi Medjimurci. Ne zato, da se bojim za vas, da se morebiti zmutite vu vašoj domoljubavi, s kojum ste čez više let služili na diku i čast cele magjarske zemlje. nego da opozoveme vašu pozornost na takove novine i knjizice, s kojimi nalepeju višekrat vaše hiže, kaj imate vu takvim slučaju činiti? Jednostavno činite onak, kak je on gospodar činil s kukulom: zežgite do zadnjega listića ovak govorec:

Mi smo sini i kćerice
Magjarske domovine
Ntrebamo anda takve
Knjizice, niš novine!

Hrusóczy Elek.

Kaj je novoga?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Življenja izbaviteljce smrt.

Iz Deve žalosten glas dohadja. Jedna nesrečna gospa hotela je svoju služkaju od ognjene smrti osloboditi, med čim se njezina oprava takaj vužgala, koja njoj je smrt zavdala. Nesrečna gospa je Keller Jožeta železničkoga činovnika tuvarušica bila. Gospa je z svojom služkinjom za liksanje poda smolu dala taliti. Vrela smola se preležala, od česa se deklina oprava vužgala bila. Njena gospa je njoj na pomoć išla i svojim rubcom nju je pokrila, koja od velikoga straha prehitu posudu, vu kojoj je smola bila, od koje i gospena oprava se takaj vužgala. Dekla je na vulicu odbežala i susedi su vu hižu došli. Nego onda je već kesno bilo, a Kellera je zevsema zgorela i za nekuliko vur i preminula je. Keller na kolodvoru je vu službi bil i kad je domom bil došel, svoju tuvarušicu vre mrtvu našel je.

Samoubojni mernik.

Iz Hivšovölgya javiju: da tamo vu jednoj maloj šumici ove dane poslje podne jeden mladi človek je samo ubojnik postal, vu glavu se bil strelil i odmah je vumerl.

na ceditu. Hm, hm, ostavit nije nikaj, moraju znati, izvan dugove, i tak sam onda i ja moral mojega pinkleca svezati, pak bi bil mogel čavle hrustati, da se nisam mojimi raznovrstnimi znanostjama na pličju trgovinu hitil. Ako bi mozbit gospodin u toj stvari potrebu imali: štiglece, cajzleke, finke, poštu fučkajuće kose, govoreće sojke, slavičke, škvorce, govoreće papige, drozde, gimplne ... prosim, nek samo zapovedaju.»

Stari gospodin se je samo podsmešhaval. «Hvala liepa» — veli, a zatim malo posmeħče: «Gimplnov je posud dosta budava za dobiti» — a sad, kak da hoče govor na nekaj drugo dopeljati, zapita: «A jeli, to je gosponov sin?»

«Na službu njihove milosti.» — odgovori Seifenberger — «a dobar u svakom pogledu, moraju znati»

«Rodjen?» — zapita gospodin.

«Ah, dakako! — To jest, njihova milost bi rado znala, gde, kak i kaj? — Francek, govori!» — komandira sad Seifenberger, a dečec se stane, skine kapu iz glave i javi, kak u školi: »Fran Seifenberger, rodjen u

Onuda hodeći ljudi su ga našli i vu hivšovölgyiisku redarsku hižu odnesli, gde njegove zepe previzitali jesu. Vu kaputu njegovem lista su našli, koj na nadkapitanstvo bil je atresirani, iz kojega ustanovili jesu, da taj dotični Szirtes Jenő mernik se zove, koj ovde vu Csepregi zvanou vulici je stanoval. Plućnom betegu je boluval i znal je i to takaj, da se ni mogući zvrčiti.

Pobunjeni tallanski varoš.

Iz Rima aprila 2 telegrafiraju: da vu Coreto zvanou občini soldati su napali na pobunjenoga puka i med bitkom medju pobunjenikov devet je vumorilo, deset pako težko ranjenik postalo.

Veliki ogenj.

Iz Pétervaradina aprila 2 telegrafiraju: da tamo na večer vu Apraksin zvanim velikim stacunu je ogenj nastal, koj strahovitoga kvara je učinil. Kvara do jeden milliun rubelov sačaju.

Čakovečki senjem marclusa 28.

Radi povolnoga vremena na cvetni poneleć obdržavajući senjem je jako očevidan bil. Na senjem je dognano bilo do 2440 iz žrebiči skupa konjske i 2400 komadov rogovate marhe. Konjski senjem glede ovih drugih senjmova je malo slabiji bil pri času radi tega zroka, kajti se med konjskom marhom šmrkalna boiest povdala i radi toga preko Čakovca vu tudje zemlje konje pošilati je prepovedano, medjutim ipak po priliki do 500 komadov je prodano bilo, koje iz vekše strani talianski trgovci kupili jesu.

Parobrodstvo na Muri.

Od veliko važnoga glasa davaju nam na znanje, keć osobito nas medjimurce sliši najbolje. Najmre poljeg glasa iz gradekih imućnih ljudih nastalo je jedno društvo, koje ozbiljno bavi se o tom, da iz Graca do Barca poslatu dnu imajućeni parobrodno točno parobrodstvo oživotvori na Muri do Legrada, preko njega pako na Dravi tijam do Barca.

Vrota protl papi.

Rim, marcuisa 29. dneva Giornale D'Italia zvane novine Daily Cronikle zvanim novinam jedno javljenje reproducira, koje protl osnovne napadnosti govori i k tomu priklopi sledeće bilježnosti: pred 14.

Beču na Michelbeuerskom grunt dne 12-a Februara 1819, baš na cesarev rodjendan.»

«Pucali su,» — dokonča otac.

«Ah, ah, ah, začudi se stari gospodin te mekom dopadnostju mieri dečaka od glave do pete, kojemu su oči sve zaplakane bile. «No, je,» — veli zatim — «em onda pak bi mu se ipak jedno malo finiji kum pristojal. No, ja ču njim nekaj reči,» — veli na dalje, — «mi ćemo to ovak učiniti: on ide sa svojim gosponom otcom ovih dana čim prije k Waldsteinu u Kärntherskoj ulici i tam bude pital za gospona grofa, kojemu onda od moje strane liepi pozdrav izruči.»

«Je, da nam portir (vratar) vrata pokaze,» — vpadne Seifenberger staromu gosponinu u rieč — «to njim je strašen grubjan, moraju znati! On je jedan krat Federla iz Wollzeile, koj je gosponinu grofu donese, pitomoga i dressiranog škvorčeca na prodaju donesl, iz dvorišća izraven van na cestu na črevo hitil, moraju znati tak, da je siromak Federl dva tjedna beklavi bil.»

Sad se stari gospodin rozgotom nasmi-

dnevi su bili javili jednomu kardinalu, da vu južnoj Americi urotu osnovali su proti papi. Kardinal je ovo na znanju dal papi i talijanskomu redarstvu. Novine k tomu dodaju, da vlada je oštro strauzu ustrojila k Valikanu i genuaiskomu redarstvu je taj naputek dala da iz Franz Allana dođuće putnike pod strogom pazkom da drži, Giornale D'Italija na koncu izjavi, da taliansko redarstvo oprovrguje, da bi imala biti kakova urota proti pape življenju.

Tolvaji vu cirkvi.

Iz Déve telegrafiraju, da redarstvo je od jedne cirkve na razbitoga šparavca bande trag došlo. Bande člani su tak spretno razbili šparavce, da kradljivost samo poslje temeljitoga iztraživanja mogli su spaziti. Šparavce po vremenu su spraznili, kajti ključii su točno bili delovali, zato razbitnost nisu v pamet vzeli. Devaiske katoličke cirkve šparavca sad na novo su 50 korun bili van pokrali. Buduć vu Arad okolici spodobna pripedeñja pripetila se jesu, Gèber Karoly od redarstva kapitan s aradskom redarstvom zajedno sad išeću razbojnikie.

Razširiva se kužni beteg.

Iz Bombay-a marciuša 29. telegrafiraju: da kužni beteg po celoj Indiji jako su razširivo. Do sad je 40 jezer 527 ljudih spomrlo. Najviše, po priliki do 10 jezer vu Pendsabbu vu onoj okolici bilo preminulo. Ve Bombay okolici 8500. Vu Bengaliji pako 5000 ljudih je spomrlo.

Velikih varašov grehote.

Jedino samo jako veliki varošii mogući jesu takova grešna dela producirati, kak kakovomu je sad čisto slučajno na trag bilo došlo Londonsko redarstvo. Grešnoga dela velikoću do sad su povsema još ni bili mogući ustanoviti, nego kaj je već na videlo došlo i to bilo zadost. Vu jednim izvanskim londonskim varašu vu jednoj nisk j hižički stanoval je jeden po imenu Grosmann Albert zvani 43 ljet star človek, kojega visokost i mužkarska ljepoto osobito se dopala ženskomu spolu. Kaj je činil, kaj je imal za trgovinu, ovo susedii njegovi nisu znali. Da pač ni ni jeden njegov arendator kojim je jednu stran svoje hiže dal iz arende, znal nije. Arendator si stim ni jako tri glave, dok vu jednim dnevnu taj očivestni nekaj ni došel njega pitat. Nekakva čudnovita duha se mi

ćini, kad idem po ganjku veli arendator, kaj more biti tomu zrok? Jednu ladicu kelja držim vu svojem stanu, koj se mi pokvaril — odgovori Grosmann, moram ga odstraniti. Nato Grosmann drugi dan odpove arendatoru stana, čemu ova sumlja se visoko bilo podigla. Grosmann drugi dan jednu veliku ladicu dal je odvoziti iz svojega stana. Za božju volju! Im nema mrtvoga tela vu ovoj ladici? pita ga arendator. Jesam vam već povedal, da je kelje — veli Grosmann srdito i obrne se od njega. Arendator odmah odbeži na redarstvo i javi ovo osobito pripedeñje. Ovo javlenje medjutim redarstvo je s velikom pazljivostjum poslušalo. Kajti Grosmann bil je jeden od onih iz reštom kaštiganih ljudih, koje ako se vu reštu pošteno zadržavaju naumno je slobodne vćiniju. Odmah dva detektive i dva redare poslali jesu na dotičan stan. Tamo pred hižom već stala jesu jedna kola, na kojih je Grosmann na kanil odpeljati dati ladicu. Grosmann je na vulici stal, i kad se redari bili je su k njemu približavali, pusti se vu beg. Pregarjali su ga i kad je videl, da se nemre osloboditi, s brlivoim si prereže šinjaka i na vulici skrvari. Ladicu su previzitirali i spaziju, da med cementom jedno ženskoga spola mrtvo telo biva, Zeznalo se, da nečumerni človek s ženitbenim obećanjem privabil je k sebi ženski spol, i kad je peneze od njih potegnul, vmoril je oje. Više žen je tak bilo po skrovnim načinom izniknulo, s kojimi je Grosman vu skopčanosti stojal. Iztragu s velikim apparatusom nastavljaju, dok strašna grehota povsema na videlo dojde

Dva mrtvacl.

Ove dane poljeg Budafoka dvojia skup zvezana mrtva tela hitil je van Dunaj. Mrtvih telah žepi s kamenjem bili jesu naphani, drugo nikaj nisu našli pri njih i zato je težko bilo ustanoviti, da kaj i što bili jesu. Nego ove dane uspjelilo se redarom ipak zeznati njihovoga imena. Palfi János i Józef bajaiski kamenari bili jesu, koji vu Budapeštu zato došli su, da ovde delo dobili budu. Dela nisu dobili i po takvim načinom nisu bili mogući ni sebe ni pako svoju staru majku zadržavati. Radi ove velike žuhkoće odlučili se jesu na samoubojstvo. Nedkapitanstvo je sad javilo po telegramu na bajaisko redarstvo, koje sad izpomiluvan-

jem dalo je naglas materi ovoga žalostnoga glasa. Sirota vdovica pokazala je od svojih sinov zadnjega lista, vu kojim tužili se jesu od njihove zločeste sudbine i žalostno se spricali jesu od nje.

Nekaj za kratak čas.

Lehko njemu.

Wodianer Moric. bogat bankar iz Beča se jedenput nekam vozil s fijakerom. Da dojdou do mesta, Moric potegne vun jen forint i porine fijakeru v šaku. —

Ov se mrnjasto napravi i veli:

Njihov sin gospon mladi baron mi svidgar petku da, da ga kam peljam.

Hje, lehko njemu! — preseče mu reći stari bankar. I ja bi tuliko dal, ako bi milionera za otca imel. —

Navuk Leo pape.

Za godine jubileuma je više pobožnih austrianskih ženah od aristokracie vu Rim potuvalo, da Peter — fillere svetomu otcu prikazeju. —

Jedna grofica je zahasnuvala to priliku i vu dugim govoru se pretuži svetomu otcu, kak je nesrečno njeno življenje, kajti je k taksemu mužu prikapčena, v kojem ga ne niti jedne iskre pobožnosti i koj je podoržen samini grešnim radosljam: kartam i tancu. —

Leo papa tiho posluša tužbu grofice, a onda pak veli:

Pak kaj misliš draga kćerka, kaj je to od tebe lepo, kaj si ti takvoga ne mirnoga muža, kak je tvoj na više tjednov samoga ostavila, samo zato, da tak dugi put zvršiš? Povrni se nazaj žena i probaj svoje-ga muža na bal sprevajti do večeri, budeš vidla, da bu te muž samo iz zahvalnosti drugo jutro v cirkvu sprevodil. —

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

je i veli: «No, to je istina, toga vam baš nebi bilo treba. Ali ja držim, da bude za ovaj krat uljudniji. Samo mu ovu stampigliju neka predadu» — i tim stari gospodin odvuzlava iz žnorice za vuru, karneola u svetloj ocelnatij ramici — «to bude čude-sa činilo.»

I sad preda stari gospodin iz žnorice odvezanu stampigliju Franceku u ruke, digne se, skine uljudno škljak na pozdrav te malim naklonom otide.»

Kakti začudjeni, gledaju Seifenberger otac i sin za njim. —

Tekar nekoliko dni za tim, pošle mnogobrojnog dogovaranja odlučil se je ipak težkom mukom Seifenberger stampigliju u palači grofa Waldstein predati. On se je najme bojal, da ga nebi stari gospodin, kojega u istinu nije poznal, onak, kak se veli: nasolil. Medjutim se je osupnul, kad su ga tamo primili, kak da su njegov došastak već očekivali. Portir, pred kojim se je Seifenberger radi njegove grubijanštine najviše bojal, se je pred njim odkrite glave najdublje naklonil te ga je vodil u prvi kat, gde mu je već

grof u susret došel te mu očitoval još prije, nego je on svoju prošnju izrekel, da će Franceka drage volje k firmi voditi. — Sve je išlo po žnori, kak da je bilo zacoprano. Prava zagonetka!

Francek pak se je najbolje začudil, kad je poslie firmanja od svog kuma bil saznal, da on, koj mu je svoju stampigliju onde u parku predal, bil je sam cesar. (Fran I-i)

Seifenberger senior, kad je to saznal, postal je izvan sebe, jer u svom neznanju nije «etikettu» obdržaval. On, Seifenberger najme, je hotel, da cesar neka Fellnera pozna i nek to zna, da su ga pri svetom Vidu pokopali; u vatrenom govoru je cesara više krat za rukav polegnul. Stašno! Jeli bude radi svog nedostojnog ponašanja pred sud zvan? — Nebude! — I ne samo da nebude, već mu je iz cesarske kancelarije došla liepa svota kakti dar firmanomu Franceku.

Neopisivo veselje je zavladalo u kući Seifenbergera te je isti došel kroz to na toliko na glas, da je postal najodličniji ptičji kramar u šošarskoj ulici. Najdragocienija pako stvar ciele familije je bila cesarska jed-

nostavna stampiglija sa u karneol urezanim «F» u sredini vienca.

Sin mu Francek je potlam hodil u gymnaziju pri schottih, te se je povdal činovničkomu stališu, ali je istoga u revoluciji 1848 ostavil, pak se je zmešal med borilce za cesara i svoju domovinu. Malo predaleko se je podutal, pak je bil po magjarih kakti špion ulovljen i u Vesprimu sterljen. — Njegov sin, takaj Francek, je bil takaj vatrenjak, koj je 1866 išel dobrovoljno u česku na bojište, gde je kod Skalitzu slavno za domovinu opal. — Snjim se je dotrgnula familia Seifenberger.

Njegova stara mati zivi još danas. Ona je meni i još dvem prijateljom suznimi očima tu cielu dogodovštinu pripovedala, ali kad nam je cesarovu stampigliju kazala, koje je u jednoj škatuli u pamuku zamotana, zasvietile su joj se oči, kak dvie zvezde, a suzam nit traga.

Em. Kollay

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmúlhatlanul kedvez főuradánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyerményénél többet fizettünk ki négyrabszázötvenötvenezer forintnak; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyerményt és pedig

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,

a 100.000 kor. főnyerményt a 74366. sz. sorsj.-re	a 80.000 kor. főnyerményt a 83061. sz. sorsj.-re
a 100.000 » » az 52528. » »	a 70.000 » » a 81162. » »
a 100.000 » » a 94780. » »	a 70.000 » » az 5498. » »
a 90.000 » » a 109780. » »	a 60.000 » » az 51613. » »
a 90.000 » » a 83610. » »	a 60.000 » » a 76347. » »
a 90.000 » » a 92787. » »	a 50.000 » » a 4036 » »

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyerményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legszeledebb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő nagy. kir. szabaddalmazott 14. osztálysorsjátékában újabb

110.000 sorsjegyre 55,000 pénznyermény

jut és összesen egy hatalmas összeget.

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyermény a legszelesebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyermény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyermény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt — .75 vagy kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy frt 150 vagy kor. 3. 1/2 eredeti sorsjegy frt 3. vagy kor. 6; 1/4 eredeti sorsjegy frt 6. vagy kor. 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk

f. évi április hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

Bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főuradánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 56/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részerményes tervezettel együtt küldeni.

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos

Az összeget korona összegben

utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekben)

A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Keil-lakk

legkitünőbb mázólszer puha padló számára

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

HEINRICH MIKSA cégnél, Csáktornyan.

Gabona árak. — Ciena žitka.

I m.-maza.	I m.-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00 —
Zab	Zob	11.00 —
Rozs	Hrz	11.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.10 —
kendermag	konopljeno seme	18.00 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Fehér bab uj	Grah belj	15.00 —
Sárga » »	» žuti	15.00 —
Vegyes » »	» zrnšau	12.00 —
Lenmag	Len	17.00 —
Bükköny	Grahorka	10.00 —
Tökmag	Koščice	16.00 —

Leszállított utazási díjak

Amerikába

Bécsből.- Antwerpenen át

NEW-YORK

PHILADELPHIABA

egy III. ad. osztályú jegy ellátással együtt

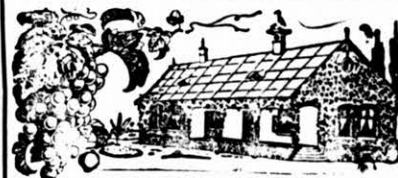
156 Korona

Ezen olcsó utazásban résztvenni akarók küldjenek 20 korona előleget

RED STAR LINE

WIEN, Wiedner Gürtel 20.

670 3-4

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeken föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megdő is, termés nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol ugyanis alkalmas fajtákat ültettek, azok bőlven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatályi és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legsekelebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekőbb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egvébre használható részekből. Ez a legháladátsább gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fennymatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: 887 12-20

Érmelléki első szőlőtranyótelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölővel alkalmaztatik kényes, csúszni és megbékesítel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt a borsárosok óvatossak legyenek és csakis eredeti üvegeket dobozokban »Horgony« védjeggyel és »Richter« cégjegyzéssel fogadjanak el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, céges és ktr. udvari szállító. Budapest.

ETERNIT PALA

AZBEST-CEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZABADALMA.

➡ Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag. ⬅

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos **BUDAPEST VI.,** Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — kérjen ismertetést.

659 6-22

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN (Triest mellett) ajánlja bellőld!

GYOGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

~~~~~ 1/1 palack 5 korona ~~~~~ 1/2 palack 2'60 ~~~~~

Kapható: CSAKTORNYÁN.

TODOR R.-utóda fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) a fent említett intézetben (WIEN IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien * IX. Spitalgasse 31. **

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Wien * IX. Spitalgasse 31. **

910. 48-52

Ügyes képviselők kerestetnek!

Szeszt

a legjobb likörök, palinkák, mindenféle spiritusz és ecet készítéséhez felülmúlhatatlan minőségben szállíthatók.

Nagy megtakarítást, mesés eredményt biztosítok.

Megbízható különleges receptek.

Arjegyzéket és prospectust

ingyen küldök. ➡

Dollak fülöp Károly

szeszgyára

Prága (Csehország).

Ügyes képviselők kerestetnek!

Semmi mást csak

GLOBINT

használjon =
bőrtisztító-
szerül

az, ki lábbelijét állandóan elegánsan és szép fényesen akarja viselni.

Egyedüli gyára: Fritz Schultz jun. Akt.-Ges. Eger u. Leipzig

Fontos

Osztálysorsjegy tulajdonosok
figyelmébe!

Lukács Vilmos főelárúító kiadásában megjelenő napi gyorsnyereményjegyzék, mely a magy. kir. osztálysorsjáték összes kisorsolt számát tartalmazza, a

márczius 23-től április 20-ig tartó

főhúzás alatt nálam kapható.

Mindenki, aki a következő XIV. sorsjátékra nálam osztálysorsjegyet vásárol, ilyen listát a főhúzás tartalma alatt már most naponta ingyen kap.

Ajánlok egyidejűleg Osztálysorsjegyeket

Lukács Vilmos budapesti bankházából

a következő XIV-ik sorsjáték I. osztályára

1 nyolczadot	1 negyed	1 felet	1 egészet
á 1.50 k.	á 3.— k.	á 6.— k.	á 12.— k.

Tódor R. utóda

fűszer- és üvegkereskedő

==== Csáktornya. ====

672 3-8

MAGGI izesítő

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált eszköz, hogy gyenge leveseknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhassunk. — Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csomago-üzletben és drogueriában. Üvegecskében 50 fillértől kezdve. Eredeti üvegecskék olcsóbban utántölthetnek.

534 32—

Ő cs. és kir. Fensége Ferencz Ferdinand Főherczeg úr védnöksége alatt álló

Erzsébet Királyné Alapítvány sorsjáték
főnyereménye

100.000

korona érték.

Továbbá több 10.000, 5000, 3000, 2000, 1600, 1000 stb. koronás összesen hét ezer nyeremény

Egy sorsjegy ára 1 Korona

Huzás visszavonhatatlanul
1904. május 28.-án.

Sorsjegyek kaphatók
a budapesti fiókképviselőségél
V. Nádor utca 23.

522 tk. 904

I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az alsólendvai lakarékp. végrehajthatónak Novák István és Sztternád Mihály praprocáni lakosok elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a kielégítési árverés 110 k. tőke, ennek 1885. évi február hó 25-től járó 6% kamatai 12 korona 30 fill. óvásti 1/8% váltódíj, 21 k. 40 f. per, 18 k. 70 f. ingó végrehajtás kérelmi 11 k. 50 f. ingó árverés megkísértési, 18 k. ingatlan végrehajtás kérelmi, 16 k. jelenlegi, és még felmerülő költségek kielégítése végett a végreh. törv. 144 és 146 §-a értelmében elrendellettén a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő VII. hegykerületi 240 tkv. 592 hrsz. a. 704 négyzetöl területű szántó 100 korona becsértékben, 357 tkv. 1021. hrsz. a. 375. négyzetöl belsőség épületekkel, szántó rét 546 korona, a 321. tkv. 1099/a. hrsz. a. 387. 1/2 négyzetöl területű erdő 10 kor. az 553. sztk. 97/b. hrsz. a. I. hold 561. négyzetöl területű szántóföld 130 korona és 1090/b. hrsz. a. 387. 1/2 négyzetöl területű erdő 10 korona, az 555. tk. 572. hrsz. a. 401. négyzetöl területű szántó 92 kor., a 765. tkv. 1094. hrsz. sz. a. 1568. négyzetöl területű gyümölcsös szőlő és szántó 348 korona, a 802 tkv. 1034/b2. hrsz. sz. alatt 371. négyzetöl területű erdő gyümölcsös szőlő 95 korona 1185. tkv. 1024/a. hrsz. sz. a. I. hold 1093. négyzetöl területű belsőség 191 korona becsértékben és az összes ingatlanok a végrehajtási t. 156. §-a értelmében egészben

1904. évi ápril. hó 18-an délelőtti 10 órákor

a VII. hegykerületi község házában Isóó Ferencz ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10% készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni, és pedig 10 kor. 54 korona 60 fill., 1 kor., 19 korona, 9 kor. 20 f., 34 K. 80 fill., 9 korona 50 fillér, 19 korona 10 fillér.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalék kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokatok szerint.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál és az örségi község előjáróságnál megtekinthetők.

Az elrendelt árverés a fenti telekkönyvben feljegyeztek.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Csáktornya, 1904. január 7.

683

Új elsőrendű írógépek

üzletfeladás folytán jutányosan kaphatók. * Tudakozódások „Nagyon jutányos” jellegével e lapra való hivatkozással

1865 5-5
Mosse Rudolfhoz,
Budapest, ferenciek-tere 3, intézendők.

Triesti ált. Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10 szám.

A »Közgazdaság« rovatban közöljük a TRIESTI ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérl gének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: az élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betörésselopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetlenül továbbá: jégbiztosításokat a »Magyar jég és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az »Első o. általános baleset elleni biztosító társaság« számára.

A csáktornyai főügynökség
BENEDIKT E. és FIA.

Meggyőződés hasznot hoz!

Egy próbarendelés által meggyőződhetik áruink páratlan jó minőségéről és azok hallatlan olcsó árairól.

Legnagyobb választék

új mintájú, gyapot-, mosó- és selyemszövetekből női és férfi más fehérenemű cikkek, kalapok stb. ruházati cikkek. Szőnyegek, takarók, függönyök stb. stb. Minden áru a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelűig, izlésesen elkészítve van raktáron.

Cs. és kir. udv. szállítók.

LUDWIG **ZWIEBACK** & BRUDER

Wien VI/2. Mariahilferstrasse III.

A monarchia egyedüli áruháza, mely versenynélküli olcsó árai mellett is 15 K.-án felüli rendelésnél postadíjmentesen szállít.

 kezesség melletti tartós mosó-, pamut- és selyemszövetekből álló mintaküldeményünket ingyen és bérmentve küldjük.
— Pompás képes árjegyzék. —

658 6-30

Globus műtrágya

 keverék.

Tisztelt Gazduras!

Tudja Ön azt jól, hogy:
ha nem vet, nem is arat.

Ha tehát Ön a rétvéről már az első évben dupla és a többi években az eddiginél három és négyszer nagyobb eredményt elérni kíván, akkor trágyázza réteit az én „Globus G. W.” műtrágya keverékkel.

Lóher „Globus M. J.”-vel trágyázva négy és ötször nagyobb eredményt ad az eddiginél.

Zab „Globus M. N.” trágyával trágyázva dupla zabot és dupla szalmát ad.

Továbbá tartok még tavaszi és őszi buza- és árpatrágyát, valamint szőlőtökének való trágya keveréket is.

Ezen kitűnő műtrágyakeverékek, melyeknek minden talajon jó hatásuk van — tavasszal a hóolvadás után a mellicélt használati utasítás szerint lesznek a földre elszórva.

„Globus” műtrágya keverék kizárólag csak nálam kapható, 100 klg. 12 K.

A „Globus” műtrágya keverékek használati utasítása a katasztrális holdra számítva.

Réttrágya: 100 klg. „Globus W. D.”-t kell tavasszal száraz időben elszórni.

Lóhertrágya: 100 klg. „Globus M. J.” lesz március hó első felében száraz idő alkalmával elszórva és esetleges vakonduturások kiegyenlítettnek.

Zabtrágya: Szántás után 100–130 klg. „Globus M. N.” trágyát kell elszórni és ezután a zabot bevetni.

Nyári-árpa trágya: „Globus S. D.” az eljárás ugyanaz mint a zabnál.

Buza-, Rozs- és Téliárpatrágya: Kora március hónapban száraz idő alkalmával 50–70 klg. „Globus M. T.” elszórandó.

Kukoricatrágya: Ha géppel vet, egy a harmadik szántás után 100–130 klg. „Globus A. K. S.” kell elszórni és a megművelést szokás szerint folytatni, ha pedig kézzel vet, illetőleg töltésre dolgozik, úgy 100–130 klg. „Globus A. K. S.” lesz a már bevetett magra elszórva.

Szőlőtöke trágya: Kora tavasszal szórjon a tőkék sorába 100 klg. „Globus E. O.”, valamint közvetlen az első kapálás előtt is ismét 100 klg. „Globus E. O.”, mely trágyázás után a megművelést máskor folytatja.

Kiváló
tisztelettel

Todor R.-utóda

Czégte-
lajdonos
623 13-9

Kraschovecz József Csáktornya.